

[Grünbaum.]

tilgodeset på en rimelig måde, hvis løsnings skal findes efter liberalistisk markedsmønstre.

Det er jo ingen kunst at opnå det, man kalder for ligevægt på boligmarkedet, ved simpelt hen at sætte prisen på boligen op. Det er ikke særlig svært. Men løser det egentlige boligproblemet? Naturligvis gør det ikke det. Man kan gøre det så dyrt at bo, at kun den velstillede vil få råd til en ordentlig bolig. En sådan løsning kan vi i hvert fald ikke acceptere.

Derfor må vi forkaste den af boligministeren fremsatte udtalelse. Vi kan ikke anerkende den som grundlag hverken for en moderne boligpolitik eller for boligpolitikken som led i den økonomiske politik.

Der er bygget mange gode boliger, både etagelejligheder og enfamiliehusene, i de senere år. Vi må nok have lov at sige, at 60'erne har været en god periode med en stadig og betydelig vækst i boligbyggeriet. Men der skal bygges meget mere, og der skal bygges endnu bedre boliger i 70'erne. Det er det, der må være formålet og opgaven for boligpolitikken. Mon ikke de allerfleste efterhånden er blevet klar over, at en god bolig, gode boligforhold, pladsmæssigt, lyd-mæssigt osv., er noget af det allervigtigste for mennesket i det moderne samfund?

Jeg tror ikke, det er nødvendigt for mig at fordybe mig i disse betragtninger. Det er vist efterhånden ganske almindeligt anerkendt, at sådan er det. Det er et af vore virkelige store problemer i relation til spørgsmålet om menneskets trivsel. Men konsekvensen af dette er jo også klar: vi må anerkende boligen som et socialt gode og boligbehovet som et socialt behov, noget som samfundet som helhed har et meget stort ansvar for, også hvor det drejer sig om den økonomiske politik. Det vil jeg gerne sige lidt om.

Spørgsmålet er jo — det er jo også stillet mange steder i den senere tid, i pressen, på møderne — men har vi da råd til en social boligpolitik som den, jeg her har sagt noget

om? Viser ikke bl. a. det meget store valutaunderskud, at vi ikke har råd til at føre en sådan boligpolitik? Jeg må straks sige, at det kan se sådan ud, men vi mener ikke, det er rigtigt.

For det første skyldes den meget stærke stigning i valutaunderskuddet, som vi har oplevet i 1969, efter vor opfattelse hovedsagelig regeringens egen politik, den saksakprægede økonomiske politik. Jeg taler her om stigningen i valutaunderskuddet.

For det andet mener vi, at det er vigtigt, meget vigtigt, at få sagt, at det mere langsigtede danske valutaproblem ikke er et spørgsmål om mere eller mindre boligbyggeri. Man kunne lige så godt sige, at det skyldes et for stort forbrug af f. eks. skjorter eller slips eller noget helt tredje. Måske drikker vi for meget øl, hvad ved jeg. Vi har ganske enkelt råd til det byggeri, som vi beslutter at have i det danske samfund. Det er sagen, og det er sandheden. Det drejer sig reelt om arbejdskraft, om materialer, om byggekapa-citet. Ikke særlig om valuta. Vi har arbejdskraft, materialer og kapacitet til et endog meget større byggeri, hvis vi får den planlægning, der skal til, og hvis byggeriet får lov at udvikle sig og ikke bliver brugt som regulator i den økonomiske politik.

Valutaproblemet er nemlig et spørgsmål af generel karakter; det er det, der er det afgørende. Det er et spørgsmål om vor betalingsmæssige stilling over for udlandet, og det er derfor et spørgsmål om den samlede produktion, om samlet investering og forbrug, om eksport og import, ikke specielt om netop byggeriets større eller mindre omfang.

Jeg må tilstå, at jeg har meget lidt respekt for de mærkelige sammenstillinger, vi har hørt, af tal, der ganske vist er nogenlunde lige store, de 3 milliarder kroner i valutaunderskud og de godt 3 milliarder kroner, man har opgjort den samlede udgift til ved boligsikring, rentesikring og parcelhusstøtte. Alle disse tre former for subsidier er imidlertid — det må man ikke glemme